

Praegune koolimaja selles asukohas on juba kolmas. Nõige isimene oli seal kus asuvad praegu kooli töökoad. Siin on praegune algklasside maja ja kolmas praegune koolimaja.

Et need koolimajad ehitati alati ühe ja sama koha peale, on selitatav sellega, et vanasti omas kool sama palju maad, kui ümbruse talud ja oli koolitalu. Nist onvati vanasti, et koolmeistrid on aiga laste koolitamise kõvalt oell oma talu pidada, kui oli jaks nii odav, et oli summitud talupidamisega tegelima. Minu mäletuse ajal õpetajad talupidamisega ei tegeleud, vaid koolitaks oli vallavalitsuse poolt ründile antud. Eimane rektor oli Hans Siob ja tema rektorina maja ja hooned asuvad praeguse koolimaja järele poolis otses elu puude taga otsega maanta puole. Hiljem kui praegune koolimaja valmis sai, läks rektor elama vanasse koolimaja s.o. praeguse algklasside majja. Vallavalitsus ehitas kõrvalhooned: laut, saeem, kuuin sinna, kus asuvad praegune kooli töökoad, suga kõige isimese koolimaja asukohta. Mina kõige isimest koolimaja pool väinud. Minu isa ja onu käisid seal koolis.

Olev oli hiljem tuntud kütusmeistu ja temal
 oli jaonistatud pilt sellist koolimajasest mida
 mina näinud olen. Arvan, et see oli päris kõr-
 väoline jaonistus, sest isa kirjeldusega läms see
 pilt kogu. See oli madal, õlgkatusiga maja ot-
 saka maanta poole. Kuskil oli suur korsten, prak-
 seina keskel lens ja selle kõrval kumbagi pool
 väike aken. Ja küllap need seinad, vas kummal,
 mis kannavad praeguse bussipeatuse puuris, on
 selliaegsete laste istutatud. Isa mälestuste järgi
 olud üm suu klassituba, pikad laudad ja pin-
 gid sus. Kargas suur ahi, mida põistel tuli kor-
 damööda haigudiga kütta. Õpitatud lugemist,
 laulmist, rekordamist, pübliluge ja natura-
 ka sööraid maid ja meresid. Igal pidi ole-
 nra väike tahvel ja krihvil kirjutamisens. La-
 sida tahvelt olen näinud ja sellel kriipsudanud,
 kui olen pisikene. See oli isa kooliaegne vä-
 randus. Kuhu see hiljem kadus, ei tea. Isa kii-
 tis veel kaus tahvelit ja krihvilit, sest scatt olvad
 hea lapiga kustutada ja veel teha, kuna pliitri-
 nija on kasse kustutada ja olvad paberirai-
 kamine. Koolis tulnud kida kolm tahvel. Kord
 olvad koolis karm olnud. Kipiga või jaonlaua-
 ga vastu sõrmi saada, või kõvallestast unita-
 da olvad igapäevane asi olnud. Üm karistusviis
 olvad olnud nurgas hirmuste maal põlvitamine.
 Hiljem see karistus olvad kadunud, ei tea kas
 tuli hirmustat puude või oli hirmustat nahkju.

Nümmene kolmeistü sellis majas, ka minu isa õpetaja, oli jaan Root. Ka mina mä-
 litan teda. Hiljem oli vallavalitsuse juures
 n.w. postiagentuuri juhataja, kus sortuuri
 kirju ja jagas ajalutti. Oli suur piim mees
 hästi valju sõnaga. Meie lapsid käisime sealte liht-
 teomas ja alati kaitsime teda.

Minu õppisin Kihtra 6. nr. algkoolis, nü
 oli siis kooli nimi, 1923. aastast nimi 1929 aastani.
 Koolimajas oli siis praegune algklasside maja.
 Koolimajas oli kaks klassiruumi, koolijuhataja elu-
 korter, klassiruumidest laudseintega valdatusid pois-
 tele ja tüdrukutele magamiruumid, väikse esik kus
 asus see pliiit, millel kaugemal elunud lapsed kus
 õõksid koolimajas, endale toitu valmistasid. In-
 terwaati kei niusugust, ei tuntud. Igakord kei
 tennid lõppusid, tormati pliiita juurde toiduval-
 mistamiseks järjekorda kinni panimes. Siis oli val-
 üns väikene pime ruum - sahvri, kus lapsed iga-
 üns omas kohvris või kasti toiduvainude hoidis.
 Koolitöödi oli see, kus siis teidagi toiduvalmista-
 mise juures korda hoidis ja kooliruumid puhtaks
 pühkis ja rõhkurid küttis. Vahel puhtus ka nii, et
 nõrgem trügiti pliiita juurde emale ja kangem
 mees prahi oma panni asemele. Kevra õpilasi oli
 koolis 80 ümbes, jäi muidugi koolimaja nitsans.
 Sellyäranst töötas asa klassi vallamajas ja hiljem
 kuu seltsimaja (nü ali tolliaegne rahvamaja nimetus

rahmis sai, oli ühe klass saad. Nii, et kolm aastat käisin koolis väljajärel koolimaja ja kolm viimast aastat päris koolimajas. Koolitöö algas 1. oktoobril ja lõppis mai kuus kiskpäeval. Vahetpidi oli jõulude vahetus ja kevadel lihvavõtte pühade ajal. Päevad olid 5-6 tundi ja õppetunnid pikemad 50 minutit. Lõuna saguasti oli nii, et õppetund jäi üsna lühikeseks, kuna õpetaja ei jõudnud järele 10 minutiga ühest majast teisele jõuda, kuna liikuda tuli jalgsi ja teed olid äärmiselt porised sügisel ja talvel hange teisakaud. Need tennid said putud ja õppida tuli seda hoolsamini. Lõual mingeid ensamiisi ei toimunud ega ka suurisid ülsandide ei antud. Kui viitsisid õppida said edasi, kui ei, jäeti tagasi samasse klassi kas või mitmeks aastaks. Ilmselt kooli õppedekum ei olnud keegi aluline. Kaoli käis kaks korda aastas kontrollimas inspektor. Neid sai alati karditud. Klassi kullis harkas inspektor nohe lapsi "pühkimine" ja hoidku siis kui ei osanud. Ilis hiljem õpetajatele värgiti, seda meil ei teadud, kuid see avaldus hiljem õpetaja käitumisest klassis. Õppuaineks oli: eesti keel ja ilukirjandus, matemaatika, saksa keel (alates IV klassist) muusika, ajalugu, kodaniku õpetus, laulmine ja "robotaktlik" aiamaa usuõpetus. Oodatud tundeid olid võimlemine, sest siis sai mängida ja hullata laulu tundides õppisime koorilaulu ja sellist pidid kõik õpilased asu kõhva. Laulu õpetati

harmooniamuga. Hiljem tuli õpetaja
 saunas ja hakkas laulu viiuliga õpetama.
 Tä oli hea viiuldaja. Ka noodiõpetuse aii
 laulu tundis sisse. Hiljem tegime isegi den-
 taati: õpetaja mängis mõne lihtsa viisi-
 kuse ette ja meil tuli see vasti kirjutada.

Mõellen tänuga tänasime tema rangeid üle
 noodiõpetust, mis muud hiljem palju kannu on omd-
 need. Lõud koolis oli tugev. Kõruga ja joonlaua-
 ga vastu sõrmi küll enam ei löödud aga ~~te~~
 nurga seismine, klassist välja ajamine, pääl tunde
 jätmine ja isa või ema koolimeetsemine aitas.

Ei saa öelda, et muu sellepärast koolistamine
 ei teinud, tekkid sai ikkagi.

Suurem sündmusena koolilub alid koolimeod.
 Tavaliselt oli neid kann: jäulepideu jõuluvana
 ja ringituskotikustega ja kevadpideu. Peokann
 alid keerilcaulud (kõin lapsid pidaid koos laudma)
 ilulegemised, vaitemäng, võimlemised. Väga
 rinad olid poiste piramiidid kus lava nur-
 gast lasti värvilised tuled puale. Eiskava lõpus
 olid laste ringmängud, millest ka lastevanurad
 osa võtsid. Ansambli laule, rahvatantsu ja airo-
 baatika sel ajal ei olnud. Kevadpideu toimus
 kooli lõputamise eel mai kuus. Lõuna ensameid
 sel ajal ei olnud, siis polnud ka vajadust ensami-
 te vastu valmistada ja oli aega pioms itlevabnis-
 tada. Väga toudans sündmusena oli ka kooli
 kevadpäev. Sel päeval õppitööd ei olnud. Toi-
 mus pildistamine küll klasside kaupa, kiell

ture keoliga. Hiljem olid mängud ja väga
 meeldiv oli paadiga sõit miida jõge. Sil
 ajal oli jõgi kaopis suurim ja veerohkem.
 Ja keolil oli oma paat, muudugi lamuda
 põhjaga ja edasiliikumiseks tuli kepiga
 jää põhjast lükata. Meel ajal oli paat vasa-
 di keeljo lorus. Sil ajal oli kõik keolimaja-
 tagune maaala lage, seeur kivi ja jõgi paist-
 sid kätte. Üks armastatumaid kohti oli ka
 suure kivi jeeus, mille otsa me püüdsime
 ronida. Spordivõistlusi keolis ei peetud, aga
 jalgpalli ja laptuid poisid mängisime. Män-
 ge kohaks oli väikene maaala kruusaceenide
 jeeus. Aga siiski mõned võistlused keolis pe-
 ti nagu "edasi-tagasi jooks" võidu peale,
 "kartulipook" ja "ühe pala peal hüppamine".
 Talvel küis aga klamidevaheline lumisõda. Suu-
 gotemist ei tuntud. Kooli poolt ~~keolis~~ ^{organiseeritud} ~~keolis~~ ^{keolis}
 klassiväliseid ringe ei olnud. Õpilaste oma
 algatusel ja juhtimisel töötas midagi kirjandus-
 lüüsi ringi taolist. Sillil oli oma nõukogu, kes
 siis mõningaid üritusi korraldas. Õpetajad
 sinna vahle ei oiganud. Ringil oli oma
 väike raamatukogu, kui seda 30-40 raamatut
 võib kogus nimitada. Neid laenutati luge-
 miseks. Üks kõige suurem ja tähtsam
 ülesandus oli keoli, õiti õpilaste oma aja-
 kirja väljandamine kord kuus. See ajakiri
 oli sembla praeguse kirjaplooni kahe kuni nelja

lehe seenuine ja sisaldas õpilaste
 oma loomingulisi joole, luuletusi, jao-
 nistusi ja mõistatusi. Õpilased esinesid
 varjuniimide all näiteks: Nurgis, Oksas,
 Siinilind, Kõder, Paju ja palju teisi,
 mida enam meels pole. Selle aja-
 kirjaga toimus sapiroograaf(?) lindi abil,
 milline koolil oli olemas. Need "trüüti" mitukümme
 eksplona, mida siis õpilastele mõne sendi eest
 müüdi. Saadud raha kasutati uue prakri ja tin-
 di ostmiseks ja raamatute muetsimiseks. Selle aja-
 kirja nimetus oli "Vaoruse selivad". Millal seda väl-
 jaandma hakkati, ei tea, sest niipalju kui märga
~~kuolis käisid, ilmus see alati. Anvata võib, et~~ ~~üks~~
 esimisi organisereijaid oli kadunud Paul Riem-
 no, kes ~~õppis minust mõned klassid espaol~~.

Kei ma alustasin kooliskäimist, siis oli koolijuha-
 tajaks vanim mees, nimega Kukk ja minu esimeses
 klassijuhatajaks oli proua Grauberg - noor õpetajanna.

Kei olin kolmandas klassis, siis tuli koolijuha-
 tajaks Rungki. Kei, lapsed teadsime temast nii-
 palju, et olivat undine ohvitser ja tal olivat
 alles veel mõõk. Keil meil ollesime mõõka näha
 tahtnud, aga keegi ei julenud seda näha kü-
 sida. Kei õppisin juba neljandas klassis, siis
 tuli kooli noor õpetaja August Saemas, kes hil-
 jem oli kauaaegne Lihtra kooli juhataja.

Selle kuu õppaasta jaoks on õpetajaid olnud
 küllalt palju ja võibolla mõne nimi on ka ju-

ka unustatud. Keid meels en peamiselt need
 õpetajad, kes minule tundi andsid. Oli ju ka
 neid, kes ainult ike õppaasta koolis töötasid.
 Üks nendest oli Paul Amburg. Sellepärast en te-
 mra vili melde jäänud, et oli kirjutanud raama-
 tu, mis oli trükitud ja väljantud. Selle raama-
 tu nimi oli „Khän“. Säl oli juttu ihusit ing-
 vanimate poisist, kelle ülesandeks oli tuld hoi-
 da ja säilitada. Seda raamatut tahtsime me
 lapsid kangesti lugeda. Ülejäänud õpetajad
 minu kooli ajal, väljantatud õp. Saamas, olid
 kõik noored õpetajannad: Grauberg, Riitel,
 Ollera, Kirista, Saalfeld (hiljem Kivima - Põldar)
 ja võibolla olen isegi mõne, kes lähemat aega
 olid, unustanud. Kõik nad olid väga terved
 ja armsad õpetajad, keda sinini suuri lugu-
 pidamisega meenutame. Suur tänu neile valva-
 rest, mida nad müga, poiste-tüdrukutega pi-
 didid vägema!